

De tandarts is mijn beste vriend

Colofon

ISBN: 978 90 8954 964 8
1e druk 2017
© 2017, Dennis Plantenga

Uitgeverij Elikser
Ossekop 4
8911 LE Leeuwarden
www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

**DE
TANDARTS
IS MIJN
BESTE VRIEND**

DENNIS PLANTENGA

Inhoud

Proloog	7
Meet and greet	9
Heb uw naasten lief	20
In beeld	31
Taurus: works 1976-1981	45
Down under	53
The border	86
Alle stemmen gelden	103
De laatste groet	108
Een stok achter de deur	117
Een tandje minder	124
Stoppen met roken	133
Déjà vu	141
Een brug te ver	152
Een hondenleven	160
Circuit Zandvoort	185
Jazz in Zandvoort	213
Met dank aan	237

Proloog

Dit boek is het vervolg op mijn vorige publicatie *Zand In Je Ogen*, een muziekbiografie waarin ik vertel over mijn jeugd in Engeland, mijn ervaringen in pleeggezinnen, het verlies van vrienden, mijn ervaringen als drummer in de popmuziek en mijn turbulente leven in Zandvoort.

Ik wilde er een vervolg op maken en begon in 2013 ijverig te schrijven, maar door onvoorziene persoonlijke omstandigheden stokten mijn aspiraties en bleef het plan een paar jaar op de plank liggen. Door die omstandigheden was ik ervan overtuigd dat het er nooit meer van zou komen, maar ziedaar: in de zomer van 2016 kreeg ik opeens de geest, ik zat beter in mijn vel en hervatte mijn werk. Mijn vorige boek *wilde* ik schrijven, maar dit boek *moest* ik schrijven, alsof het een opdracht van boven was.

Ik pak nu de draad op waar ik de vorige keer ben geëindigd: de overgang van Zandvoort naar Haarlem. Let wel: ik ben geen romanschrijver, ik kan geen verhalen verzinnen, wel verhalen vertellen. Daarom heb ik mijn best gedaan om alles net zo nauwkeurig weer te geven als ik me kan herinneren: onze idiote burenruzies, de tocht door Noord-Australië, mijn tandartsperikelen, de dood van mijn vader, een unieke familiereünie, mijn bijzondere honden en het circuit van Zandvoort.

Toch kon ik weer niet om de muziek heen. Ik beleef die met mijn filmcamera weer op een andere manier dan ik heb beschreven in mijn vorige boek; toen leefde ik nog als drummer op een andere planeet.

Dennis Plantenga

Meet and greet

Als je voor het eerst in je leven een huis hebt gekocht, gaat het toch lichtelijk tintelen in je brein. Vooral wanneer je de sleutel voor het eerst in het sleutelgat priemt en de voordeur zachtjes opent. Daar sta je dan, als trotse huiseigenaar, vanaf dat moment is alles van jou. Dat godzalige gevoel dat je eigen baas bent, geen huur hoeft te betalen, heerlijk. De leegte die je tegemoet treedt is overweldigend, als je praat, galmt het. En dan die stilte. Als je goed luistert, kun je de muizen bij de plinten horen grinniken.

Al ogen uitwrijvend besef je: het is ons kasteel, en dat voelt aan als een bevrijding. Geen geouwehoer meer met huisbazen, daarom vond ik die allereerste aankoop zo opwindend. Tot dat moment woonde ik nog in Zandvoort, 's zomers een bruisende locatie met het strand en het circuit als voornaamste speerpunten, maar 's winters een spookstad.

Ik ben in een Haarlems ziekenhuis geboren en groeide de eerste twee jaar op in een bovenwoning aan de Zeestraat in Zandvoort. Mijn vader was vertegenwoordiger bij De Betuwe en reed met zijn Volkswagen Kever door het land om zijn producten aan de man te brengen. Hij was daar zeer gedreven in, nam de producten die hij vertegenwoordigde zeer serieus en sprak erover alsof hij ze zelf had gefabriceerd. Dozen met verschillende soorten jam toonde hij met overgave aan potentiële klanten, totdat er in 1965 een samenvoeging kwam met Calvé. Vanaf dat moment heette het Calvé-De Betuwe en was het hoofdkantoor gesitueerd in Delft. Als productiemaatschappij bleef De Betuwe zelfstandig, maar mijn vader kreeg er een aantal producten bij die hij

eveneens aan de man moest brengen: pindakaas, nootjes en diverse vruchtendranken. Zo kwam hij eens op een middag enthousiast thuis met een fles ketchup van Calvé, en verkondigde hij bijna dictatoriaal dat die de beste en lekkerste was van Nederland. Toen ik hem erop wees dat die van Heinz nog lekkerder was, waren de rapen gaar. Dit soort woede-uitbarstingen kenmerkten hem in die tijd, hetgeen ertoe leidde dat mijn Engelse moeder naar Engeland vluchtte en mij meenam naar haar geboorteplaats Bristol. Toen de scheiding was voltrokken, werd ik door de rechter aan mijn vader toegewezen, die mij onmiddellijk terughaalde naar Nederland. Daar werd ik in verschillende pleeggezinnen geplaatst, omdat hij vanwege zijn drukke bestaan niet voldoende voor mij kon zorgen. Die pleeggezinnen waren vrienden en kennissen van hem, maar omdat die ook kinderen hadden, was het vaak hommeles. Het onttaarde in een hiërarchische strijd vol pesterijen en machtsvertoon, waarna ik op mijn veertiende weer terugkeerde bij mijn vader, die nog steeds in zijn eentje het huishouden runde. Toen ik oud genoeg was om op mezelf te wonen, switchte ik van zolders, bovenverdiepingen, zomerhuisjes en flats, totdat de maat vol was en ik vaste grond onder mijn voeten wilde hebben. In mijn vorige boek *Zand in je Ogen* eindig ik met de situatie dat ik met mijn vriendin Dicky in 1987 een woning in Haarlem ga zoeken.

Na een nogal enerverende expeditie van huizen bezichtigen, onderhandelingen verrichten en handjes schudden, vestigden we ons in de Lange Herenvest in Haarlem: een drukke verbindingsweg naar Amsterdam en zeker geen voor de hand liggende keuze, maar tijdens de bezichtiging viel het ons op dat we nauwelijks last hadden van het ver-

keer, ondanks de passerende vrachtwagens. Aangezien het pand in zijn geheel was verbouwd, konden we er zo in. De verhuizing bleek een fluitje van een cent; een van mijn vrienden werkte toen bij de NZH als buschauffeur en had zowaar een bus geregeld. Voor sommige voorbijgangers een verwarrende situatie.

Toen die stadsbus voor ons huis stond geparkeerd, leek het net een bushalte. Sommige passanten keken raar op, het was niet eens gek geweest als nietsvermoedende passagiers waren ingestapt.

Onze nieuwe aankoop was een eenvoudig rijtjeshuis, een starterswoning, een term waar we op dat moment nog nooit van hadden gehoord. We waren zo groen als gras, de gesprekken bij de notaris gingen helemaal aan ons voorbij, de taal die werd gebezigd werd gaandeweg zo ingewikkeld, dat ik nauwelijks een idee had waar we voor getekend hadden. Maar we hielden de schijn hoog. Met een glimlach knikten we instemmend naar de man achter het bureau en na alle notariële plichtplegingen liepen we als trotse huiseigenaren naar buiten alsof we de stadsrechten van Haarlem hadden gekocht.

Het duurde slechts een week voordat we alle dozen hadden uitgepakt en de inhoud ervan hadden gesorteerd. We vernamen van verschillende bronnen dat het vrij zeldzaam was dat we niets hoefden te verbouwen. De vorige eigenaar had er een heus paleisje van gemaakt, maar na een stevige ruzie met zijn vrouw besloten ze uit elkaar te gaan. Na al die noeste arbeid hadden beiden nog geen dag in het volledig gerenoveerde pand gewoond. Ik krabbelde onder mijn kin en dacht: liefde maakt meer kapot dan goed voor je is.

Ik kan me de sfeer bij die notaris nog goed voor de geest halen. De verkopers zaten er ook, maar tijdens die hele sessie heerste er een grafstemming. De een zei niks en de ander luisterde ernaar. De spanning die middag was om te snijden, het was een wonder dat ze elkaar niet naar de keel vlogen. Passieve agressie noemen ze dat.

Die vorige huiseigenaar was een uit de kluiten gewassen, dikke man. Ik kon me zonder moeite voorstellen hoe het huis eruit zou komen te zien als hij kwaad zou worden. We hebben hem sinds die middag bij de notaris nog één keer teruggezien. Hij kwam een paar weken later langs om de post op te halen en betrad weifelend de huiskamer. Toen hij zag hij dat we niets hadden veranderd, kwamen er blijkbaar gevoelige herinneringen naar boven en transformeerde hij van een grote sterke kerel tot een huilend kind. Het was aandoenlijk om hem zo te zien staan, ik had niet de juiste woorden of manieren om hem te troosten. Bij een vriend leg je je arm om z'n schouders en spreek je hem beemoedigend toe, maar deze kolos kenden we niet.

Voordat hij vertrok, wilde hij een geheim van het huis onthullen. De trap die naar de eerste verdieping leidde, bleek een losse trede te hebben. Hij haalde bij de vierde trede de plank eruit en toonde ons een holle ruimte. Die gebruikte hij als geheime bergplaats voor zijn pistolen. Met andere woorden: daar konden wij ook al onze wapens in verbergen als dat nodig mocht zijn. Ik verzekerde hem dat wij andere hobby's hadden en bedankte hem voor de tip. Hij vertrouwde ons toe dat hij een wapenvergunning had en dat hij de pistolen alleen maar op de schietbaan gebruikte. Wij hadden meer het idee dat zijn vrouw het doelwit was, maar die suggestie hielden we fijntjes voor ons.

We deden er ruim een week over om de kamers helemaal naar smaak in te richten en hielden zowaar een kleine kamer over die ik voor mijn muziekactiviteiten kon gebruiken. In Zandvoort was ik op mijn zolderkamer altijd in de weer met muziek: spelen, componeren, opnames maken – die situatie wilde ik graag in stand houden. Om geluidsoverlast voor de burens te beperken, kocht ik geluidswerende materialen bij de bouwmarkt en plaatste die tegen de wanden. In Zandvoort had niemand last van mij, maar in deze buurt waren de huizen zeer gehorig. Ik deed mijn uiterste best, maar die eerste weken van ons nieuwe bestaan verliepen wat onwennig. De routine was helemaal weg, ons stamcafé waren we kwijt, we wisten nog niet eens waar we boodschappen moesten doen en een gewone bakker was ook niet binnen handbereik. Het verkennen van het uitgaansleven was een expeditie op zich.

We kenden niemand. Na al die turbulente jaren in Zandvoort moesten we vanaf nul beginnen. Overal waar we kwamen, moesten we wennen aan de anonimiteit. Normaal gesproken liep je vrienden en kennissen tegen het lijf, dat waren de charmes van een klein dorp. Nu lagen de kaarten heel anders; de horeca van Haarlem bleek veel uitgebreider dan die van Zandvoort. Het zou nog een tijd duren voordat we onze plek zouden vinden tussen de kroegen, restaurantjes en podia.

Toen ik nog in Zandvoort woonde, was ik drummer in de Haarlemse symfonische rockgroep *Taurus*. Het fundament van mijn drumtechniek had ik gelegd in de Haarlemse muziekschool, waar ik les kreeg van Jan Pustjens, een van de bekendste slagwerkers van Nederland destijds. Hij bleek net zo idolaat van jazzdrummer Buddy Rich als ik. Ik heb nog nooit

met iemand zo vaak over deze legende gepraat als met hem. Jan was op dat moment slagwerker bij het Noordhollands Philharmonisch Orkest. Als hij weer een concert van Buddy had bezocht, hing ik aan zijn lippen, daar kon hij bevlogen over vertellen en volgens hem was de zaal alleen maar gevuld met verbijsterde en in de war geraakte drummers.

We woonden nog geen maand in ons nieuwe huis toen ik een schokkend bericht in de krant las. Buddy Rich was na een heftige ziekteperiode op 1 mei 1987 overleden. Ik raakte ervan in mineur, omdat hij toen mijn grote held was en indirect verantwoordelijk voor mijn eigen drumaspiraties. Op de muziekschool kreeg ik jarenlang oefenstof uit zijn boeken, en nu was hij er ineens niet meer. Ik had het daar knap moeilijk mee, vooral omdat Rich door zijn prestaties en charisma bijna onsterfelijk leek. Het was maar een klein berichtje, alsof er iemand van zijn fiets was gevallen, maar het had een enorme impact op me. Vooral het feit dat zijn weergaloze techniek voorgoed verloren was gegaan, ondanks de vele cd's en dvd's die jaren later zouden volgen. John Minahan schreef in het jaar 2000 een soort dagboek met de titel *The Torment of Buddy Rich*. Met Buddy had hij tijdens zijn wereldtournees verschillende landen aangedaan en daarvan had hij een pakkend verhaal gemaakt. Het is een persoonlijk document geworden waarin alle ups en downs van Buddy Rich zijn beschreven.

Dat vervelende bericht droeg ik zeker een paar weken bij me, maar onze nieuwe leefomgeving vergoedde veel. De woning paste als een warme jas, het leek of het huis speciaal voor ons was gebouwd. Het deed me bijna denken aan vakantie, alsof je een huisje had gehuurd waar je alleen je spullen in hoefde te zetten.

Vanwege onze bezigheden en interesses hadden we geen kinderwens. We waren beiden dol op muziek en dieren, daar hadden we letterlijk onze handen vol aan. Eerst deden de reptielen hun intrede, maar langzamerhand kwamen er ook allerlei knaagdieren om de hoek kijken. In Haarlem had je in de jaren tachtig nog speciaalzaken die exotische dieren verkochten. Dat mocht toen nog, er was geen verbod of beperking, je kon je eigen Artis creëren. Ik kocht eerst een groot terrarium, waar ik een overkapping inclusief verlichting op monteerde. Dat zag er indrukwekkend uit, en omdat het vrij hoog was, hadden de dieren alle ruimte en was het in de huiskamer geen sta-in-de-weg. De eerste bewoners van dat terrarium waren drie eekhoorns. Die kon je gewoon in de stad bij een dierenpeciaalzaak kopen alsof het hamsters waren. Het waren kleine gestreepte grondeekhoorns, ook wel chipmunks of boeroendoeks genoemd, die de indruk wekten dat ze net zo aaibaar waren als hamsters. Ze waren prachtig om te zien: roodbruin gekleurd met vijf zwarte strepen op hun rug en getooid met een zwaaiend pluimstaartje.

Maar dat ze zo mak zouden zijn als een hamster, bleek een pijnlijke vergissing. Letterlijk. Hoe schattig ze ook leken, het bleek al gauw dat het venijnige vechters waren en binnen een week lagen er al twee dood in de bak. Navraag leerde dat ze solitair zijn en elkaar alleen tolereren tijdens de paartijd. Dat hadden ze er in de dierenwinkel niet bij verteld.

Om de gezelligheid in huis te vergroten, schafte ik ook nog twee vuistgrote vogelspinnen aan.

Die gedroegen zich voorbeeldig, je had geen kind aan ze. Ik hield ze in kleinere terrariums in onze bijkeuken, waar we onze wasmachine en ijskast hadden staan. Dat had tot consequentie dat wanneer Dicky de was ging doen, ze oog

in oog met zo'n vogelspin kwam te staan. Ik weet zeker dat er vrouwen zijn waarvan de eierstokken op tilt schieten als ze dit lezen. Bij Dicky niet, die vond het net zo interessant als ik en juichte het zelfs toe.

Het enige nadeel dat eraan kleefde, was dat ik die spinnen krekels moest voeren. En als er *iets* is wat je NIET in huis moet halen, zijn het krekels. Ze worden verkocht in dezelfde verpakking als de doosjes in de bouwmarkt, je kent ze wel, die keiharde doosjes waar schroeven en spijkers in zitten, die je nooit zonder geweld open krijgt. En mocht geweld dan toch het laatste middel zijn, dan heb je de poppen aan het dansen, want als krekels ontsnappen, is er geen houden meer aan. En ze slaagden er voortdurend in te ontsnappen, ze zochten altijd de moeilijkst bereikbare plekken uit om zich te verschuilen. Zo gauw ze de kans kregen, renden ze naar de bijkeuken en verschansten zich in het binnenwerk van de ijskast. Alsof ze het wisten: je legt niet zomaar je ijskast op z'n kant om een krekel te vangen. En als je het toch doet, rent hij net zo gemakkelijk naar de volgende halte: de wasmachine.

Binnen de kortste keren werden we getraakteerd op een symfonieorkest van tjirpende krekels, waar onze oren spontaan van begonnen te wapperen. De ellende was dat ze zich steeds dieper in het binnenwerk van de ijskast nestelden, waardoor je ze nooit kon vangen. Als laatste hulpmiddel gebruikte ik spuitbussen en insectenverdelgers. Dat sorteerde uiteindelijk wel effect, maar het zorgde er ook voor dat mijn eekhoorns erbij liepen alsof ze een fles jenever hadden gezopen. Die spuitbussen stonden garant voor een enorme stankoverlast, waardoor onze gezichten helemaal begonnen te verfrommelen.

In die periode was er een nieuw programma op tv gelanceerd: *Mijn Geheim*. Dat werd gepresenteerd door Robert Long, de

succesvolle, maar eigenzinnige zanger van het Nederlandstalige lied. De zanger stond vooral bekend om zijn maatschappijkritische teksten, die niet door iedereen in dank werden afgenomen. Het was zijn debuut als presentator. Aanvankelijk leidde dat tot negatieve reacties, maar gaandeweg kreeg hij er toch succes mee. Het programma toonde mensen die er een afwijkende hobby op na hielden en verscheidene BN'ers in de studio moesten raden wat voor hobby dat was.

Ik schreef me in en blufte dat ik een vogelspin over mijn gezicht durfde te laten lopen. Het was pure grootspraak, want ik had dat nog nooit gedaan. Tussen de ruim achthonderd aanvragen werd ik geselecteerd door de TROS en na een screen-test werd ik uitgenodigd om aan een uitzending deel te nemen. Half Nederland kon meegenieten van mijn amicale vogelspin, die met zijn harige pootjes inderdaad een wandelingetje over mijn gezicht maakte. Volgens mij was ik toen een van de eersten die dat in het openbaar had gedaan.

1987 - Vogelspin over mijn gezicht tijdens tv-uitzending

De reacties bleven niet uit. Een week later kreeg ik bezoek van enkele leden van een videoclub, die mijn vogelspinnen voor hun project wilden vastleggen. Ze hadden mijn tv-optreden gezien en waren geïnspireerd geraakt door mijn harige metgezel. Het was een clubje van enthousiaste videofanaten, die maandelijks via hun vereniging een nieuwe opdracht kregen om een bepaald onderwerp te filmen. Als ze het eindresultaat bij de opdrachtgever hadden ingeleverd, werd er via een jury bepaald wie de beste film had gemaakt en kreeg de winnaar een bokaal.

Ik verwachtte net zo'n professioneel gezelschap als ik bij de TROS had meegemaakt, maar dat pakte net iets anders uit.

Het bleek een krakkemikkige bejaardenclub te zijn, waarvan de leden niet allemaal even handig met hun apparatuur overweg konden. Sommigen van hen waren slecht ter been en konden niet eens fatsoenlijk rechtop staan, laat staan filmen. We zijn de hele dag in de weer geweest met die lui. Ze waren continu van alles kwijt, struikelden meerdere malen over elkaar heen en hadden geen idee of het er wel goed op stond. Mijn spinnen hadden ook al niet de dag van hun leven, ze verdomden het om te lopen en moesten worden aangeduwd als waren het auto's die niet wilden starten. In spannende films zie je ze altijd vrolijk rondrennen, maar bij ons niet. Pas toen ik ze een zetje gaf, leek het alsof ze actief waren. Ze werden gefilmd op de bank, de muur, op mijn gezicht; die oude mannetjes konden er geen genoeg van krijgen en hadden onderling de grootste lol.

Toen ze genoeg materiaal hadden geschoten, waren we blij dat ze eindelijk vertrokken. Een hele dag van die mompelende oudjes over je vloer maakt ook niet het beest in je

los. Maar toch, wat ik eraan overhield, was mijn interesse in filmen. Het bleek achteraf het startschot om me ook in die materie te verdiepen en camera's aan te schaffen. Tot vandaag de dag heb ik die interesse aan dat clubje te danken. Wat voor hen de eindsprint was, betekende voor mij het startsignaal.

Heb uw naasten lief

Mijn vader was zo langzamerhand nieuwsgierig geworden hoe het ons in ons nieuwe stulpje verging. Hij woonde nog in Zandvoort, maar omdat wij vertrokken waren en hij een tijd niets van ons had gehoord, begon het bij hem te kriebelen. Zoals eerder gezegd: we hoefden niets te verbouwen en hadden daarom geen directe hulp nodig. Het enige waar we ons mee bezighielden, was hoe we onze plek in de stad konden vinden. Toch slaagde hij erin met allerlei excuses langs te komen en vond hij een reden om te klussen. Dat krijg je vrij snel met ouders, die vinden altijd wel een reden om je huis op te knappen.

Hij was al een paar keer langsgereden om te kijken of er nog iets aan de buitenkant geschilderd moest worden. Schilderen was een van zijn specialiteiten, daar was hij heel goed in en hij werd daar vaak voor gevraagd. Maar wij hadden nog niets van ons laten horen, dus trok hij zijn eigen conclusies. Toen hij voor ons huis stond, zag hij al gauw dat onze voordeur aan een verse laklaag toe was. Het was ons eerlijk gezegd nog niet eens opgevallen, laat staan dat wij ons er druk over maakten. Ik gaf hem carte blanche en hij nam een middag de tijd om de deur flink onderhanden te nemen.

Toen ik aan het eind van de middag van mijn werk thuiskwam, zag ik dat hij net de laatste hand had gelegd aan zijn ‘meesterwerk’. Terwijl hij het zweet van zijn voorhoofd veegde, vroeg hij mij wat ik van het resultaat vond. Ik zag aan zijn glunderende gezicht dat hij buitengewoon tevreden was, zijn lichaamstaal liet niets te wensen over. Hij keek mij aan als een sporter die op het punt stond een